

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie wieczorem.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Cena pojedynczego egzemplarza

Redaktor Naczelny: JERZY KONARSKI.

Adres Administracji: Lwów, ul. Fodwa'ia 3 (Tel. 73)

1000 Mp.

Adres Redakcji: Lwów, ul. Chorążczyzny 31 (Tel. 178)

Mowa Piłsudskiego.

Lwów, 6. lipca.

Przemówienie, jakie na bankiecie pożegnalnym wygłosił Marszałek Piłsudski — już jako „obywatel wolnego powietrza“, zwolniony z „pieczęci milezema“, nie było przemówieniem dyplomaty. Bez hawienia się w półśłówka, bez osłody i bez rekawiczek wypowiedziano tam to, co na sercu leżało. Padały zdania bez ukrytego żądania, ale twarde, jak ciężkie szabły.

Przeważała gorycz. Gorycz była motywem przewodnim w rachunku sumienia za lata ubiegłe, ale ból ten nie powstał jedynie z własnych doświadczeń. Tego samego uczucia głębokiego żalu doznać musi każdy postromy, kto trzeźwym, nie zawistnym okiem widział niedawną przeszłość i jej epilog. Jest bowiem rzeczą wielce tragiczną, że tak ciężko dotknięty przez rodaków usuwa się człowiek, o którym powiedziano, że dobrze zasłużył się Ojczyźnie. A ta opinia dzisiejsza będzie również wyrokiem historii.

Piłsudski podzielił los wielu poprzedników i jest ogniwem w łańcuchu wielu następców. Przyszło mu bowiem żyć wśród narodu, który tępi olbrzymów, a pozwala istnieć karłom, który cześci — zabiwszy, dumny jest z wielkich swych synów, a równocześnie nie szczędzi wysiłków, aby ich było jak najmniej.

Piłsudski jako wódz i jako mąż stanu zjawiał się wtedy, kiedy ani w jednym, ani w drugim charakterze nie znalazł rywala. Był „człowiekiem opatrnościowym“, a jeśli miał wady, to miał również takie zalety, jakich nikt inny podówczas nie posiadał. Dlatego jego wywyższenie nie podlegało wtedy dyskusji, było koniecznością. A on sam — jako żołnierz i polityk w jednej osobie — dźwigał już zadatek dzisiejszego losu. Bo te dwa kierunki działania — w dobie przełomu szczęśliwie związane — długo pogodzić się nie dały.

Byłby może uniknął Piłsudski swych zawodów i gorzkich rozczarowań, gdyby pracę swą dla Narodu i Państwa ograniczył do prowadzenia armii, gdyby był tylko wodzem, który rozkazuje i słucha, a jeśli myśli, to nie wychodzi poza obrys cyfr i map. Ale jego pole myśli obejmowało szersze horyzonty, niż wygrawanie bitew. I to było wielką wygraną dla Polski, pogrążonej w chaosie, Polski bez organizacji i bez armii.

On był tą siłą, która skupiła około siebie pierwsze wysiłki twórcze, unifikacyjne i organizacyjne. On swym autorytetem, swą wolą zdołał ująć w karby dobrowolnego posłuchu te elementy, które wstrząsane wciąż rewolucyjną gorączką, nie umiały nagiąć się do nowych warunków pracy. Materiał wybuchowy u-

Nowy manifest księcia Cyryla Włodimirowicza do ludu rosyjskiego.

Emigracja rosyjska gotuje się do nowej akcji czynnej?

(Telegram własny „Gazety Lwowskiej“).

Pogranicze polsko-sow. 6. lipca.

(E) Wielki ks. Cyryl Włodimirowicz, który, jak wiadomo, odgrywa ostatnio wśród skrajnych monarchistów rosyjskich rolę „obroncy tronu carskiego“, ogłosił obecnie nowe „wezwanie do ludu rosyjskiego“ o bardzo charakterystycznej treści.

Apeluje w nim Cyryl Wł. do ludu ros., aby przypominał sobie te czasy, gdy jedynie chrześcijaństwo i prawo regulowały życie Rosji we wszystkich jego przejawach i dziedzinach. „Koniecznym jest — podkreśla dalej — pretendent na tron rosyjski — sfumienie w sobie żądy zemsty i zjednoczenie się wszystkich narodowości zamieszkujących

czynił Piłsudski energią popędową w nawie Państwa. I wywodzi ją na te wody, po których dziś płynie.

Tego wszystkiego nie potrafiłby uczynić żaden wódz, nawet najgenialniejszy. Wódz bowiem przeznacza do duszy żołnierza, Piłsudski zaś umiał przemówić do duszy Narodu.

W tej roli był mężem stanu. Ale też tutaj kończy się jeden jedyny front, zwrócony przeciw wrogom zewnętrznym, a zaczynają się przymaty życia politycznego. W cisze żołnierskiego namiotu wdziera się gwar orientacji i partyjnych uprzedzeń, a zamiast „wspólnego przeciwnika“ po tamtej stronie linii wojennej, powstaje ich mnóstwo wszędzie, gdzie nieunikniony odcień polityczny Naczelnika Państwa budzi sprzeciw lub niechęć. Musi przyjść to, czego uniknąć mógł żołnierz: zaangażowanie się po jednej ze stron walczących w wewnętrznym życiu Narodu. A potem nastąpić musi to, czego nie uniknie żaden polityk, jeśli jest człowiekiem zasad stałych: dzielenie losu strony wybranej, jej doli i niedoli.

Piłsudski jednak był w tym wyjątkowym położeniu, że nie stał w szeregu żadnego ze stronnictw i nie wiązał z żadnym z nich swego losu. Chociaż był sztandarem dla jednego, stał ponad nimi. Więc ta racja nie zmuszała go do przejścia dziś do opozycji. Mógł służyć jako żołnierz armii, którą stworzył, a obecnie porzucił i osierocił.

Dlaczego to uczynił? Dlaczego tej miary człowiek usunął się wówczas, gdy krajowi ludzi tak bardzo trzeba, dlaczego postąpił tak wielki i gorący patriota wówczas, gdy do sterna doszła większość polska?

Przemówienie na bankiecie po-

Rosje w celu wspólnej pracy twórczej.

„Manifest“ zawiera dalej uroczystą obietnicę pozostawienia w posiadaniu właścicieli b. właścicieli ziemskich z tem jednak, że kwestja ta musi być załatwiona nie samowolnie, lecz w drodze prawnej. — Również przewidziane są w manifestcie zachowanie prawa spadkowego oraz wolny handel.

Wydanie i ogłoszenie w obecnej chwili tego manifestu, zawierającego program przyszłego rządu carskiego odnośnie do najaktualniejszych zagadnień, uważają za znak przygotowywania się pewnych kół rosyjskiej emigracji do wszczęcia akcji przeciw sowieckiej w najbliższym już czasie.

żegnalnym w „Bristolu“ daje na te pytania odpowiedź. Nie mógł, a na te niemoc złożyła się przeszłość, w której pojono go gorczyca i znieważano. Cierpiał, gdy musiał; — dziś czuje się zwolnionym, bo na jego miejsce przybyli inni. Odszedł, ale wróci, gdy Naród zawoła.

Chybiony cel akcji budowlanej.

Jak rozdzielono kredyty budowlane? — Nie w złotych, ale w markach. — Warunki pożyczek. — Ilość podań, a suma kredytów. — Sytuacja bez wyjścia. — Dotacje muszą być podwyższone.

Lwów, 6. lipca.

W celu poinformowania społeczeństwa o obecnym stanie rozpoczętej przez Rząd akcji budowlanej, zwróciliśmy się z prośbą o informację do Dyrekcji Zakładu kredytowego dla miast małopolskich, który rozdziela przyznane na ten cel kredyty państwowe. Wyjaśnienia te, które zamieszczamy poniżej, tłumaczą jasno, dlaczego zamierzona akcja utknęła w samym początku i przemysł budowlany nadal znajduje się w zastoju.

(ing) Wiadomo, że Minist. skarba i robót publicznych przeznaczyły sumę 4 miliardów marek na pożyczki budowlane, z tem, że pożyczki te mają być przyznawane w złotych polskich, a wypłacane w markach po kursie dnia wypłaty. Kredyt ten został rozdzielony w dniu 11. maja. Obdzielono nim 47 procentów, wśród których większą pożyczkę otrzymała oficerska spółdzielnia mieszkaniowa, budująca kilkanaście domków przy ul. Jabłonowskich i Bema — dalej przeznaczono znaczną kwotę na budowę II. Domu techników i na Dom fundacji Skarbków

Zapowiedź wizyty króla belgijskiego i jugosłowiańskiego w Polsce.

(Telefonem od naszego korespondenta). Warszawa, 6. lipca.

Z końcem lipca lub początkiem sierpnia planowany jest przyjazd króla belgijskiego Alberta do Polski. Spodziewać się też należy w najbliższym czasie wizyty króla jugosłowiańskiego Aleksandra. Obie wizyty mają podkład polityczny.

Zmiany na wyższych stanowiskach w wojsku?

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa. (M) Mówią tu, że na wyższych stanowiskach wojskowych nastąpią nowe zmiany. W związku z tem lansują pogłoskę o ustąpieniu gen. Krzemieńskiego, pułk. Matuszewskiego, podpułkownika Koca, majora Stanirowskiego, ppłuk. Ścieżyńskiego i innych.

Wyjazd na konferencję w Rydze.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“).

Warszawa, 6. lipca.

Minister spraw zagr. Seyda, który udaje się do Rygi na konferencję państw bałtyckich będzie obecny tylko na inauguracyjnym posiedzeniu poczem powróci do Warszawy. Na konferencji zastępować go będzie Wiceminister Strassburger. Wyjazd Ministrów nastąpi w piątek.

dla słuchaczy medycyny. Pozatem przyznano szereg mniejszych pożyczek dla prywatnych osób.

Przy przyznawaniu pożyczek rozdzielono nie 4 miliardy marek pol., ale odpowiadającą im wedle ówczesnego kursu sumę 500.000 złotych, a to na podstawie instrukcji, że pożyczki te mają być udzielane w złotych, a powtórnie na obietnicę, daną przez ministra Grabskiego dyrektorowi Zakładu dr. Osvernickiemu, że sume brakującą wskutek ewentualnego podniesienia kursu bonów złotych uzupełni podwyższeniem dotacji markowej. Kiedy kurs złotego poszedł w górę, zażądał Zakład od Ministerstwa odpowiedniej podwyżki dotacji w celu wypłacenia klientom sum uchwalonych w złotych, a prośba ta dotychczas nie została uwzględniona.

Pożyczki te są udzielane dla spółdzielni na 2% rocznie i 1% prowizji dla Zakładu na koszty administracyjne, dla osób prywatnych 3% i 1% prowizji. Termin pożyczek obowiązuje 1° roku, po upływie zaś

Narady skarbowe.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“).

Warszawa, 6. lipca.

Wczoraj w Spale odbyły się narady w sprawie naprawy skarbu, w której wzięli udział oprócz Premiera Witosa i Ministra skarbu Lindego, dr. Byrka, dr. Benis, senator Karpiniński, posełowie Zdziechowski i Stroński i b. Minister skarbu Steczkowski.

Sytuacja podatkowa.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“).

Warszawa, 6 lipca.

„Gazeta Warszawska” zamieszcza dziś wywiad z wiceminisrem skarbu Markowskim w sprawie sytuacji podatkowej. P. Markowski oświadczył, że na trudniejszy okres mamy już poza sobą. Obecnie konczy się pobieranie podatków dochodowych, z których Rząd otrzyma z górą 100 miliardów. Rychło zaczną się również wpływy z podatków gruntowego i przemysłowego. Ten ostatni wyniesie z górą 100 milionów złotych, gruntowy zaś 50 milionów złotych.

Posiedzenie Rady Naczelnej P. S. L. (Piast).

(Telegram „Gazety Lwowskiej“).

Warszawa, 6 lipca.

Posiedzenie Rady Naczelnej P. S. L. (Piast) odbędzie się 24 b. m. W związku z tem „W la Ludu” rzuca projekt, aby ten kongres obradował w Kruszwicy nad Gopłem.

Posel amerykański Gibbson w Łańcucie.(Telefoniem od naszego korespondenta),
Warszawa, 5 lipca.

Posel amerykański Gibbson wyjeżdża dziś z kilku członkami poselstwa do Łańcucia w odwiedziny do hr. Potockich.

Zjazd dziennikarzy Jugosławii.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“).

Warszawa, 6. lipca.

W dniach 4. do 7. sierpnia odbędzie się w Lublanie ogólny jugosłowiański zjazd dziennikarski. Ma on mieć charakter czysto fachowy. Dziennikarze jugosłowiańscy zaprosili za pośrednictwem poselstwa polskiego w Belgradzie przedstawicieli organizacji dziennikarskich Rządowej do wzięcia udziału w zjeździe. Po zjeździe projektowana jest wycieczka dziennikarzy obcych po Jugosławii.

Nauczycielstwo pomorskie zwiedzi Lwów i Małopolskę Wschod.

(Korespondencja własna „Gazety Lw.“).

Grudziądz, 3. lipca.

Związek nauczycielstwa pomorskiego, na którego czele stoi poseł na Sejm Albin Nowicki, organizuje krajoznawczą wycieczkę, którego celem jest gremjalne zwiedzenie Lwowa i Wschodniej Małopolski. Do udziału w wycieczce zgłosiło się zwyż 200 członków pomorskiego grona nauczycielskiego. Wyjazd z Grudziądza naznaczono na środę, 4 lipca br. z krótką przerwą w Lublinie, wprost do Lwowa, dokąd uczestnicy przybędą następnego dnia około godziny 8 wieczór. We Lwowie zabawią uczestnicy aż do niedzieli, 8. lipca, godz. 5 po poł., poczem zwiedzą kolejno Stanisławów, Worochtę, Stryj, Drohobycz, Borysław, Przemyśl i Warszawę.

Protoktorat nad wycieczką tą objął Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej oraz Pp. Ministrów W. R. i O. P. tudzież kolei żel.

Wycieczka potrwa 2 tygodnie.

Niepokojące wieści z Bałkanu.**Turcja znów gotuje się do boju! — Z Belgradu i Bukaresztu nadchodzą natomiast wieści uspokajające.**

(Telegram własny „Gazety Lwowskiej“).

Rzym, 5. lipca.

Nadszedł tu szereg wiadomości, świadczących o zaostreniu się położenia na bliskim Wschodzie. I tak: Rada komisarzy w Angorze poleciła Ismetowi-paszy bezwarunkowe przeprowadzenie ewakuacji terytorium tureckiego w najbliższym już czasie. — W Konstantynopolu stwierdzono wyładowywanie znacznych zapasów broni, materiałów wojennych i przybycie wielkiej ilości oficerów tureckich. Ponadto Turcy poczęli umacniać swe pozycje na brzegu europejskim mimo protestu komisarzy koalicji. — Natomiast z Angory dochodzi wieść uspokajająca, rząd bowiem turecki zajął stanowisko ustępliwe w sprawie roszczeń towarzystw asekuracyjnych, poszko-

dowanych w pożarze Smyrny, — sprawa ta zaś, jak wiadomo, groziła poważnym zaognieniem stosunków międzynarodowych. —

Z Belgradu i Bukaresztu nadchodzi również wiadomości, świadczące o ustaleniu się stosunków. Oto Mała Ententa postanowiła podjąć stosunki dyplomatyczne z nowym rządem bułgarskim, Rumunia zaś szuka zbliżenia gospodarczego z Włochami. Bratiano, który przybył już do Rzymu, prowadzi akcję, mającą na celu zorganizowanie eksploatacji skarbow naturalnych Rumunii przez Włochy, żąda jednak moratorium dla bonów skarbowych rumuńskich, znajdujących się w rękach włoskich.

Z obozu ruskiego.**Mieszczanstwo ruskie w opozycji. — Apetyty na radzieństwo niemieckie. — Walka przeciw autonomji terytorjalnej. — Prywatne szkoły ludowe.**

Lwów, 6. lipca.

(W.) Przed kilku dniami odbyło się we Lwowie walne zgromadzenie towarzystwa ukraińskiego „Bractwo Mieszczańskie”, które opanowane przez demagogów, jak Budzynowski i tow. zamierza, zamiast bronić praw zawodowych członków swoich, odegrać konieczną rolę polityczną w społeczeństwie ruskim.

Mieszczuchom ruskim, o bardzo małym wykształceniu politycznym ubzdurano się w głowie, że partja trudowa jest stronnictwem ugodowym i należy ją zwalczać w imię niezawisłości narodu ruskiego.

Mimo usilnych starań inteligencji ruskiej do załatwienia istniejących wicherzeń w drodze kompromisu, wszelkie pertraktacje ugodowe spęły na niczem, a przy wyborach do Wydziału tego towarzystwa, przeprowadzonych prawie w brutalny sposób, wybrano samych zwolenników awanturniczej polityki z Polakami. Miernotę polityczną, na pół alfabetę p. Pretorjusa wybrano prezesem przeciw poważnej kandydaturze p. Zajackiwskiego dyrektora „Narodnej Torhowli”.

Organ zbuntowanych mieszczan ruskich „Słowo”, ponaciągawszy naturalnych swych czytelników na grube udziały, zamierza tworzyć nowy front bojowy przeciw Polsce, a pierwszym celem boryteli mieszczańskich jest uzyskanie dla prowodyrów swoich kilku miejsc w Tymczasowej Radzie miejskiej, gdzie przygotowują pisywanie się swojemi hasłami opozycyjnymi.

Liga Obrony Powietrznej.

(Telegram „Gazety Lwowskiej“).

Warszawa, 6 lipca.

„Kurjer Polski” zwraca uwagę na fakt powstania apolitycznej Ligi Obrony Powietrznej Państwa. Budżet na obronę powietrzną w Polsce przewiduje zaledwie 270.000 funtów szterlingów, gdy w Anglii wynosi 18 i pół milionów funtów szterlingów, w Stanach Zjednoczonych 29 milj. funt. szt.

Kronika telegraficzna.

Wicedyrektor protokołu dyplomatycznego w Ministerstwie spraw zagr. Woromecki powrócił z Lozanny, gdzie brał udział w rokowaniach polsko-tureckich w sprawie umowy.

— Sztab Stanów Zjedn. zapowiedział przeprowadzenie wielkiego programu zbrojeń napowietrznych celem zabezpieczenia wybrzeży, coraz bardziej zagrożonych przez rozwój lotnictwa w innych krajach.

— Premier angielski stwierdził w Izbie gmin, że kwestja długów wojennych Anglii została w stosunku do Stanów Zjedn. ustalona i wyjaśniona. Inne państwa odrzuciły propozycje odnośne, wobec czego Anglija ma w tej sprawie zupełnie wolną rękę.

— Rząd francuski zamierza wnieść w Izbie dep. w dniach najbliższych projekt ustawy o ograniczeniu zbrojeń.

— W Belgradzie przystąpiono do uregulowania stosunków kościelnych między S. H. S. a Albanją, wydzieloną obecnie z patriarchatu serbskiego.

— Junty hiszpańskie (organizacje wojskowe) znów dają o sobie znać. General Aguler wśród powszechnej sensacji oświadczył, że jeśli będzie dalej atakowany przez przeciwników politycznych, to w drodze zamachu stanu przepędzi polityków.

— W porcie sebenickim zastosowano szereg zarządzeń, niemitych dla Włochów. — Władze portowe utrudniają wjazd okrętom włoskim marynarze włoscy zaś są atakowani i znieważani.

— W Whitelaven (Anglija) strajkujący robotnicy zamierzali podpalić miasto. Podczas zaciętych ich walk z policją zostało rannych 200 robotników i 50 policjantów.

— Policja wiedeńska wykrywa coraz nowe ogniwa organizacji terrorystycznej, założonej w Wiedniu przez Niemców z Rzeszy. — Aresztowano dotąd 30 osób. Teroryści wiedeńscy planowali zamach na marszałka Fochá w czasie jego podróży do Polski.

— Budapeszteński Bank biletowy podwyższył stopę procentową z 12 na 18%.

— W Dublinie zasadzono znówu kilku polityków irlandzkich. Między innymi wybitny przywódca O'Brien skazany został na dwa lata więzienia.

— Morderca ministra Rasina, — Soupal skazany został na 18 lat więzienia.

O czystość w wagonach kolejowych.

Lwów, 6. lipca.

Lwowska Dyrekcja kolejowa zwraca w ostatnim czasie szczególną uwagę na stan wagonów osobowych, które pod względem czystości pozostawiają wiele do życzenia. Stwierdzono, że przyczyna zanieczyszczenia wagonów leży w tem, że liczni podróżni dla braku nadzoru w tym kierunku, rzucają zupełnie bezkarnie wszelkie odpadki papierosów, łupy z jaj i owoców różne skrawki papierów i t. d. na podłogę, pod ławki lub w boczne przejścia, pluja na podłogę i niszczą obicia oparc i materiały foteli i poduszek, słowem traktują wagony po barbarzyńsku. Aby temu zapobiedz wydano organom kolejowym w szczególności konduktorom, ścisłe polecenie czuwania nad przestrzeganiem czystości przez podróżującą publiczność i szanowaniem przez nią przedmiotów wewnętrznego urządzenia.

Od podróżnych, zanieczyszczających wagony ścaganą będzie należność w kwocie 10.000 Mk. za dodatkowe odczyszczenie wagonu a za zniszczenie przedmiotów należność wedle każdoczesnej taryfy. Podróżni oporni lub wzbraniający się niszczyć przepisane należności będą oddawani na najbliższe stacje organom kolejowym, względnie policyjnym.

